

تأثیر صادرات نفت بر همگرایی یا واگرایی GDP سرانه کشورهای عضو اوپک با رویکرد اقتصادسنجی ترکیبی فضایی^۱

حشمت اله عسگری، رضا عالی و عزیز مراسلی*

تاریخ وصول: ۱۳۹۵/۱/۱۷ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۵/۱۰/۱۳

چکیده:

با توجه به اهمیت صادرات نفت و اشتراک کشورهای عضو اوپک در مسأله نفت و نیز اهمیت فرآیند همگرایی و واگرایی به‌عنوان یکی از نتایج مدل‌های رشد اقتصادی، بررسی تأثیر صادرات نفت بر همگرایی GDP سرانه کشورهای عضو اوپک حائز اهمیت است؛ بنابراین در این تحقیق تلاش بر این است که فرضیه‌های وجود همگرایی در بین کشورهای اوپک، تأثیر مثبت صادرات نفت بر همگرایی GDP سرانه و تأثیر فضا در رشد اقتصادی کشورهای عضو با استفاده از الگوی اقتصادسنجی فضایی مورد آزمون قرار گیرد. بدین منظور به بررسی همگرایی سیگما و بتا در داده‌های ترکیبی GDP سرانه ۱۲ کشور اوپک طی دوره ۲۰۱۴-۱۹۹۰ با استفاده از مدل آنسلین برای آزمون اقتصادسنجی فضایی پرداخته می‌شود. یافته‌های تحقیق حاکی از وجود همگرایی در بین کشورهای اوپک، تأثیر مثبت صادرات نفت بر مدل و افزایش‌دهنده سرعت همگرایی است. در ضمن بررسی مدل‌های فضایی تأییدکننده فرضیه وجود وابستگی فضایی در مدل می‌باشد. به‌طوری‌که مجاورت اثر مثبت و معنی‌داری بر رشد اقتصادی در بین کشورهای اوپک دارد.

طبقه‌بندی JEL: C23, O47, Q40, R12

واژه‌های کلیدی: همگرایی، واگرایی، اقتصادسنجی فضایی، صادرات نفت، اوپک

^۱ این مقاله برگرفته از پایان‌نامه کارشناسی ارشد رضا عالی با راهنمایی دکتر حشمت اله عسگری می‌باشد.
* به ترتیب، دانشیار، کارشناس ارشد (نویسنده مسئول)، اقتصادانرژی دانشگاه ایلام و دکتری اقتصاد و عضو هیأت علمی دانشگاه ایلام، ایران
(re.aali@yahoo.com)